

MAGYAR LAPOK

+ 3 lei

Taxa postală plătită în număr
aprobării Dir. Gen. PTT NA

HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és szerkesztésért felelős:
dr. Pál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 189 (1631) szám * Szerda, 1937 szeptember 22

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Megtörtént Románia és Magyarország külügyminisztereinek találkozója

Kánya Kálmán a magyar feltételekről tájékoztatta Antonescui. Egyelőre nincs kilátás megegyezésre

A genfi magyar küldöttség állandó összeköttetést tart fenn a kisantant megbízottaival

Genfből jelentik: Jugoszlávia népszövetségi kiküldöttel, Purics párizsi követ és Szubotics népszövetségi megbízott ma látogatást tettek Kánya Kálmán magyar külügyminiszternél. Ezzel egyidejűleg Antonescu külügyminiszter a délelőtti órákban hosszabb kihallgatáson fogadta Bárdossy László bucaresti magyar követet, aki jelenleg Kánya Kálmánnal együtt szüntén Genfben tartózkodik. Hétfőn délután pedig Antonescu román és Kánya Kálmán magyar külügyminiszter találkozott egymással. A két

államférfi tanácskozása több, mint másfél óráig tartott.

A belgrádi lapok hozzáfűzik a hírhez, hogy ezek a találkozások előkészítik a kisantant és Magyarország között tervezett megbeszéléseket, amelyek nyomban megkezdődnek, amint Krofta csehszlovák külügyminiszter Massaryk temetése után visszaérkezik Genfbe. Mindaddig, amíg a tárgyalások be nem fejeződnek, a tárgyaló felek nem adnak ki hivatalos jelentést.

Mit tud a román sajtó a tárgyalásokról?

Bucuresti. Sajtó tud. A „Dimineața” genfi tudósítója a következőket telefonálta lapjának a genfi magyar-román tárgyalásokról: 20-án történt meg a megbeszélés Victor Antonescu és Kánya Kálmán, Magyarország külügyminisztere között. A megbeszélésnek információkicsérés jellege volt, különösen a magyar álláspont leszögezése céljából. A kisantant — tehát Románia is — kész arra, hogy megegyezéssel fogadja a magyar javaslatnak a fegyverkezési jog engedélyezésére vonatkozó részét, mert a felfegyverkezés ugyanis megtörtént már. Ez egy Magyarországgal kötendő megnemtámadási egyezmény ellenében történe és azután, ha barátságos légkör keletkezett, következhetnek más tárgyalások is. Egyelőre több, mint valószínű, hogy a megbeszélések nem fognak konkrét eredménnyel végződni, mert Stojadinovic nincs Genfben, Krofta pedig ott volt ugyan, de elutazott Masaryk temetésére és csak szeptember 23-án tér vissza, amikor

Kánya már nem fog Genfben tartózkodni. Anynyit azonban máris lehet mondani, hogy Románia és általában a kisantant nem megy bele semmi engedménybe, ami sértené állandó érdekeiket, vagy a tárgyaló államok valamelyikének nemzeti méltóságát. Ha most nem is sikerülne megvalósítani az egyezményt, megmarad a kisantant mérlegén aktívaként, hogy Magyarország közeledési tárgyalásokat kezdett a jelenlegi közép-európai rendszerben.

A „Curentul” így ír: A tárgyalások a kölcsönös bizalom jegyében folynak. Tudjuk, hogy Victor Antonescu Genfben utazása előtt hosszas előkészületeket tett ezekre a tárgyalásokra, elhárítva azoknak a nehézségeknek legnagyobb részét, amelyek a huszesztendő eléggé feszült román-magyar viszony velejéről. A jelenleg folyó tárgyalások alapjait a kisantant államok közös megegyezéssel fektették le a dunamedencei együttműködés szellemében.

Allandó érintkezést tartanak fenn a magyar küldöttség tagjai a kisantant diplomáciai képviselőivel

Budapestről jelentik: Az „Uj Nemzedék” genfi értesülése szerint a magyar küldöttség tagjai állandó érintkezésben állnak a kisantant diplomáciai képviselőivel. A magyar delegáció szállásán fogadja a Kánya külügyminiszterhez érkező diplomatákat. A magyar külügyminiszter

megbeszélést folytatott Purics, Jugoszlávia párizsi követével és Szubotics genfi megbízottal. A közgyűlés tartama alatt Antonescuval tárgyalt Kánya külügyminiszter. A tárgyalásokról semmi hír nem szivárgott ki.

Kalandos kísérlet egy spanyol tenger-alattjáró megszöktetésére

A hajó nemzeti érzelmű legénysége és parancsnoka a nemzetiek kikötőjébe akarta irányítani a tengeralattjárót

Párizsból jelentik: A franciaországi Brest kikötőben a valenciai kormány birtokában lévő „C. 2.” jelzésű spanyol tengeralattjárót a hajó nemzeti érzelmű parancsnoka és emberei el akarták vezetni egy nemzeti kikötőbe. Kísérletüket azonban a vörösek emghiusították. A francia hatóságok a kísérellettel kapcsolatban több letartóztatást eszközöltek. Letartóztat-

tak öt spanyol és egy francia alattvalót. A letartóztatottak között van a „C. 4.” jelzésű tengeralattjáró parancsnoka is, aki hajójának a kikötőbe való érkezésekor a nemzetiekhez partolt. A „C. 4.” parancsnoka azt ígérte a „C. 2.” vezető tisztjének, hogy hárommillió frankot fizet, ha hajóját egy nemzeti kikötőbe irányítja.

A próbakő

(S. I.) — Napok óta egyebet sem csinálunk, minthogy a bucaresti demokrata lapokat bujjuk. Áttanulmányoztuk a „Adeverul”-t, a „Dimineața”-t és a többieket s kerestük a háborgó tiltakozásokat Pop Valér legújabb „barátságos” intézkedése ellen. Nem mondhatjuk, hogy csodálkoztunk azon, amit találtunk. Nem csodálkoztunk cseppet sem, hogy azt a körlevelet, mely ezer meg ezer magyar ember munkáját és egész életét dönti újabb szörnyű bizonytalanságba, hüvös közönnyel közlik le, mint olyasvalamit, amihez nekik vajmi kevés a közük. Nem is vártunk egyebet.

Ezzel azonban nem elégedtünk meg. Figyeltük e napok alatt a bucaresti demokrácia szemfüles és mozgékony nemzetközi harsonáját, a francia nyelvű „Le Moment” c. terjedelmes napilapot, melyet a Genfből jól ismert Hefter Alfréd szerkeszt és irányít. Itt már találtunk kommentárokat. A cikkeske, mely közli a körlevelet, ezt a címet viseli, hogy: „habilité — ügyesség”. Inkább dicséri, mint szidja Pop Valért, hogy „közismert politikai ügyességével” körülhajózta az alkotmányosság zátonyait és úgy oldotta meg az arányszám kérdését, hogy az alkotmány is sértetlenül marad, programjának a hivei pedig jóllakhatnak. Azokról a magyar emberekről persze, kik e körlevél sikere esetén három hónapon belül az utcára kerülnének a semmibe, nem történik e gunyoros cikkeskében semminemű említés, de még csak célzás sem. Az emberi jogok ligájának e felettébb művelt és bölcs harsonája, úgy látszik, az emberi jogokat „arányosítja”.

Ha már most e szép és a maguk némaságában ugyancsak beszédes adatok birtokában megszerkesztjük a mérlegét annak, hogy egyfelől bizonyos magyar körök és lapok mekkora buzgalommal szállnak síkra minden alkalommal a bucaresti „demokraták” érdekeiért, másfelől pedig ezek a körök mennyire viszozozzák ezt a segítséget, mely a magyarság politikai sulyának és nemzetközi jelentőségének lathatásával történik, meg kell állapítanunk, hogy ez a mérleg ijesztő passzívával zárul — a mi kárunkra.

Az ardeali magyar nemzeti érdekek kárára természetesen, mintahogyan Pop Valér „ügyes” körlevele elsősorban azoknak a szegény magyaroknak fejére gyűjt bajt, kik a kiszemelt 72 vállalat szolgálatában állanak. Ember legyen a talpán és egészen nélkülözhetetlen szakértő az a magyar, ki e körlevél után, ha azzal valóban nem mernek szembeszállni a felhívott vállalatok, meg tud maradni az állásában — más nemzetű kisebbségi alkalmazottak kárára.

Meg kell várni természetesen, hogy mi lesz azoknak a vállalatoknak a magatartása, melyeket Pop Valér annyi „ügyességgel” válogatott össze.

Vigasztal, felemel, erőt ad Krisztus véres, de diadalmas keresztiének tanítása. E tan szépségét, mélységét tárja elénk teljes kidolgozott elmélkedésekben

Csávossy Elemér S. J.:

Kereszt és feltámadás

című új művében, mely lelki gyakorlatos munkájának III. kötete, de előző kötetektől (Örök igazságok I., Nagy király nyomdokain II.) függetlenül önálló egészet alkot.

Ara amatőr-kötésben 235 lei és portó
Kapható: könyvosztályunknál.

Nem bízhatunk semmiféle világrámlatban és semmiféle belső politikai irányzatban. Akármilyen szépen zengjenek fülünkbe program-pontjaik. Az igazság az, hogy ma a legszebb és legáltalánosabb program is *önző* nemzeti vagy más érdekeket takar. Azonkívül pedig ezek a gyönyörű világmegváltó mozgalmak, ha *őszinték* lennének is, szörnyen messze vannak kitűzött céljaiktól, nekünk pedig ég a házunk a fejünk felett. Attól tartunk, hogy amire ezek a szép törekvések céljaik közelébe érnének, ha egyáltalában oda érnek valamikor, a mi házunk úgy porrá égne, hogy még a hamuját is elfújná addig a történelem szele.

Nem kevésbé fontos azonban a másik vonal: a gazdasági védekezés vonala. Össze kell fonnunk gazdasági szükségleteink és érdekeink szálait, ahogyan az erdők fáiak gyökerei *őszekapaszknak* — a föld alatt. Az erdő földjét ez a sűrű és láthatatlan szövevény védi meg attól, hogy az árvizek elsodorják. Nincsen és nem is lesz soha olyan gazdasági rendszer, ahol ez az összefogás valamiképpen nem volna lehetséges. Mi nemcsak, hogy el tudjuk tartani a mi gazdasági szerveinket, hanem szervezetenül szétfolyó gazdasági, főleg fogyasztó erőinkkel újakat tudunk teremteni. Márholnapra megindulhat ez a folyamat s holnap-

után már gyümölcsöt teremhet, ha felébred hennünk a nemzeti szolidaritásnak gyakorlati megvalósulása: a gazdasági öntudat.

Olyan ez, mint a jó idő. Hiába dolgozik a gazda a legjobb módszerekkel, ha nincs jó időjárás, nem lesz termése. A jó kövér időben pedig a kipergett, veszendő mag is kalászt vet. Ha a népek világos öntudattal járnak gazdasági életük útjait: nemcsak ők maguk élnek meg sokkal jobban, hanem munkájuk nyomá-

ban nemzeti intézmények, védelmi szervek, közérdekű hitelintézetek, értékesítő és fogyasztó hálózatok nőnek ki a földből, valósággal a semmiből. Ezek a szervek pedig el tudják tartani a magyar munkást, a közép-osztályt és mind közvetlenül, mind közvetve, támogatják, éltetik, táplálják, hordozzák a nemzeti kultúrát. Annál jobban el tudják tartani, minél *kisebbségek*. Csak sok legven belőlük és együtt dolgozzanak.

„Egy pusztuló nép halálsszimfóniája”

Megrázó erejű és megszívlelendő cikket olvasunk a fenti címen a *Banater Deutsche Zeitungban*. Erzdechant Josef Karl tollából. A cikkirő, az egyházmegye 1936. évi statisztikai kimutatásával foglalkozva, a többi között a következőket mondja:

„Az egyházmegye az aradi körzetben 8. Timiş megyében 37. Torontalban 25. Caraşban pedig 20—30 tiszta német egyházközséget számlál, összesen 210 ezer 252 lélekkel, amelynek, normális társadalmi és eugenetikai viszonyok között, minden haláleset levonása után, évenként körülbelül 1600 lélekszaporulatot kellene elérnie; a valóságban azonban 1936-ban 127 lélekszaporulatot mutat ki a statisztika. Népünk tehát halálküzdelemben vívódik. Torontalban 1936-ban a tiszta német egyházközségek 68 százalékában több volt a halálesetek, mint a születések száma. Két egyházközségben pedig több, mint 100 százalékkal nagyobb számú halálozás történt, mint születés. Összesen Torontalban: 202 lélek. Timişben az egyházközségek 50 százalékában több volt a házakban a koporsó, mint a bölcső. Az egyik egyházközségben 1936-ban 100 százalékkal, egy másikban — halljátok és csodálkozzatok! — 400 százalékkal több haláleset volt, mint a születés. Ez az egyházközség éppen a 200 éves jubileumát ünnepele most; de egészen bizonyos, hogy a második 200 esziedőt már nem fogja ünnepelelni! Caraş megyében a

tiszta német egyházközségek 40 százalékában volt több a halálesetek száma. Két egyházközségben 1936-ban több, mint száz százalékkal volt több a koporsó, mint a bölcső. Összesen Caraş megyében: 94 lélek”.

„És nincs semmi mentés, semmi segítség?” — kiált fel rémülten a cikk írója, majd így folytatja:

„Egy többségi nép szociális törvényekben keresi és találja meg a menekvés útját; de ki törődik egy kisebbségi néppel? Amit mi népünk megmentéséért tehetünk, az: harc a materializmus mérge ellen. Kisebbségi népek részére ebben az öngyilkosság elleni harcban főtényezők: a papok, tanítók és orvosok”.

... Ez a kétségbeesett segélykiáltás a transylvániai svábokhoz szól; de vajjon nem kell-e, hogy a mi kisebbségi magyar népünk is meghallgassa, magára vegye és megszívlelje ezt az intelmét?

Uj könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hitszonok és iro művészi irasainak legújabb gyujtemenye. Ara 50 lei es 15 lei portó.

Kaphato könyvosztályunknál.

Észak aranya

(Litván népregeből.)

Irta: Szávits István

Juraté kövei: Észak aranya, amelyet évezredek óta vet ki magából a litván tenger. Észak aranyaért száz veszély közepette eljutottak a déli országok bátor hajósai, hogy a föníciai, görög, római, török asszonyok nyakán eppúgy ott ragyoghasson, mint a mai műveit világ estélyi ruhás dámáin.

S ahol a jégkorszakban eltemetett fenyőerdők megkövesedett fekete, barna, sárga borostyánná oxidált kovait — Észak aranyát — fellelik, a mendabéli Kastitis nádasvilága helyén modern fürdőhelyek épültek fel, a litván tengerpart gyöngyei: Kleipeda, Palanga, Smiltėnė, Nida, Juol-Kratė.

A titokzatos dűnák birodalmában elszórtan, külön-külön éltek sajátságos életüket Kastitis halásztörzsei. Az embermagasságu nádasok világában szürkén és esemény nélkül múltak a napok. Csúpan holdtöltekor éledt ujja a néma tengerpart: dal töltötte be a nádasat, amikor a halászközség hosszú, otromba bárkaikat és a díszes faragású vezérhajót vontatták elő. Halászni készültek... Kastitis főhalász jelt adott az indulásra.

Juraté napja volt... A litván halásztörzsek hálaadó ünnepnapja, amelyen a halászsákmány legszebb példányát újból visszadobták a tengerbe, hódolatául Juraténak, a tenger istennőjének.

A hajóraj elindult. Csendes és mozdulatlan volt a tenger: tükre ezüstösen csillogott... A parton maradt halászsasszonyok mindaddig integettek a távozók felé, amíg a hajók apró fekete pontokká nem törpültek. A nyílt tengeren megálltak. A vezérhajó lehorgonyzott... Megszólaltak a kürtök, lebecsátották a hálókat: megindult a halászat.

Hajnal felé járt az idő, amikor a feszülő hálókat partra vontatták. Kastitis népe a rögtönzött halásztüzek köréült és kiválasztották a legnagyobb halat. Ősi litván szokas, hogy mielőtt a

zsákmányt szétosztották és a legteresebbeket a tengerbe visszadobták volna, az aldozati hal pikelyéből jövendőt mondott a halasztörzs legfiatalabb leánya.

— Juratė istennő üzeni neked, — jövendölte Aidona, a legfiatalabb litván leány Kastitisnek —, hogy az egész zsákmányt dobd vissza a tengerbe... Ebben a holdévben annyit zsákmányoztal, hogy ezek voltak az utolsó halak Juratė tengerének mélysegeiben.

Kastitis azonban nem fogadta meg a jóslást és kirakait, az egész zsákmányt.

— Szavamát adtam, — mondta a főhalász —, hogy a hálaadó ünnepnap zsákmányát szétosztatom a favagok között, Juratė kifogyhatatlan. Az istenek gondoskodnak róla!

*

Juratė napja óta hét éjjel múlt el. A favagok megkapták Kastitis ajándékát. A nádasok világára újra némaság borult. Csak a tenger mélyén nyüzögött az élet, csodálatos borostyánkőből épült palotájában tanácskozásra hívta össze csatlósait Juratė istenasszony...

— Ewaldas, menj el Kastitis főhalászhoz — parancsolta az istennő — és mondd meg neki, amiért parancsomnak ellenszegült, őt és egész népét eltiltom örökre a halásztól...

Ewaldas karsú csónakjával felszállt a tenger színére. Utját sötétség, tomboló orkán kísérte... Az istennő futarja tengerpartot érve, szennal Kastitis sátrába sietett és átadta Juratė üzenetét.

— Juratė a tengerek mélyén uralkodhatik, — válaszolta a főhalász — itt fent azonban, a parton és a nyílt tengeren én vagyok az ur! Birodalmam határtalan... Azonban, ha azt akarja, hogy engedelmeskedjek, jöjjon ő el és mondja meg, mit kíván! Akkor talán teljesítem parancsát...

Az istennő futarja még hajnal előtt megvitte Kastitis üzenetét. Juratė haragra gerjedt és száz hajóval elindult, hogy megbüntesse Kastitiét nyakasságáért.

Holdtölte volt, amikor a tenger színére felmerült a hajóraj. A gályák hangtalanul siklottak tova és ebben a csodás, holdvilágos tengeri éjszakában a partról egy régi enek csendült fel: „Gintaro Juros daina...” Juratėt dicsőítő szent dal.

Az evezőlapátok leálltak egy pillanatra... Juratė istennő és kísérete eibüvoiten halgatta a

csodás szép eneket. Ercezen csegett a dal.

— Kastitis, a főhalász enekei, — szólalt meg amulatából fölriadva Ewaldas.

— Mennyi érzés lüktet hangjában, — válaszolta Juratė. — Ilyen érzésvilággal Kastitis nem lehet gonosz — gondolta magában.

— Lehorgonyozni! — parancsolta hirtelen az istennő. — Ewaldas, velem jössz! A halaszt látni akarom... Tudni akarom, miért szegte meg parancsomat?...

*

Juratė csónakja már régen messze járt az egnek meredő arboceerdőtől és hangtalan rohanásában hófehér födret tépett a sötét víz tükreéből. Juratė az egyre erősödő hangot figyelte, Ewaldas az istennő arcát. Juratė szemében asszonyi vagodás csillogott... Asszony volt, akit megcsókolt a férfilelek tüze... Így érték el a parti sziklakat. Melyen a nádasban bent vakító tűz csillogott: Kastitis halásztüze. Juratė a partra lépett, csak Ewaldas maradt a csónaknál.

Felhő vonult el a hold előtt és az ég nyugtalan vándorának palástja mögül kilépett Juratė.

A kunyhó ajtajában ült Kastitis. Széles, izmot vállát nekifeszítette a kunyhó ajtajának. Magas homlokát a hold ezüstös sugara csokolágtatta, haja világosabb volt észak aranyanal és hangja csengőbb, mint a dűnák halászatra hívó cselegtyűje.

— Felelj, Kastitis, — szóítottotta meg az istennő —, miért nem tartottad meg az ünnepnap szabályait? A kiapadt mélysegek lakói mind epiusztultak a te hibádból. Mi a mentésed?...

Kastitis szemrebbenés nélkül válaszolta: — Szavamát adtam a nyomorgó favagoknak, hogy a tél előtt odaadom nekik az ünnepnap zsákmányát. Közleg a tél és semmijük sincs. A szegényeken való segítés parancs, amelyet nekem meg kellett tennem... Te istennő vagy, hatalmas és kegyes. Pusztá szavadra Perkunas megsokasíthatja a tenger mélyseit újra... Gondoskodj a havas éjszakák didergő, éhes litván gyermekeiről!...

Juratė áldólag tárta szét karját a végtelen vizek felett. Csendben suttozta Kastitis elhaio enekét... „Gintaro Juros daina...”

Az áldásra hirtelen megszakadt az ég fekete kárpitja. A felkelő nap aranyárgára festette a néma hullámokat, amelyen millió és millió ezüst-

„Olasz részről nincs több mondanivaló a nyoni egyezményhez“

A diplomáciai helyzet nem mutat jelentősebb haladást

Genf-ből jelentik: A Népszövetség közgyűlésének hétfő délutáni ülésén Eden angol külügyminiszter nagy beszédet mondott. Beszédében hangoztatta Eden, hogy az angol hadsereg nem maradhatott meg régi, gyengén felszerelt állapotában az óriási iramban fegyverkező világ közepén. Az angol közvélemény ebben a tekintetben teljesen a kormány mögött áll.

A Földközi-tengeren felmerült helyzet, mondom ezután, feltétlenül szükségessé tette a nyoni értekezlet összehívását és a sürgős intézkedések megtételét.

Eden ezután gazdasági kérdésekkel foglalkozott és elégtétellel állapította meg, hogy a világ gazdasági helyzete javul.

Eden ezután megállapította, hogy a világ két pontján dúló kegyetlen háború miatt nagy aggodalom sulyosodik az összes nemzetekre és az összes kormányok kénytelenek erőforrásaik nagy részét a fegyverkezésre fordítani. Az 1919-ben leterített Népszövetség azt az eszmét fejezi ki, hogy a háború nem hasznos sem a támadó, sem a győző szempontjából. Mindaddig, amíg ezt az elvet általánosan nem fogadják el, a világot súlyos válságok fogják megrázni és a Népszövetség nem töltheti be szerepét.

Eden utn Tevfik el Svadi iraki külügyminiszter beszélt. Tiltakozott Palesztina feldarabolása ellen.

A két megüresedett tanácsnagok helyére Irán és Perut választották be három évre a népszövetségi tanácsba. A spanyol kérdést a Népszövetség politikai bizottsága elé utalják.

Rómából jelentik: Ciano olasz külügyminiszternek a francia és az angol ügyvivővel folytatott vasárnapi tárgyalásai nyilván bizakodó hangulatot keltek. Hétfőn Rómában újabb megbeszélések voltak, mindazonáltal

a diplomáciai helyzet nem mutat jelentősebb haladást.

Római politikai körök véleménye szerint Eden angol külügyminiszter genfi beszédének

többen csillogó apró hal táncolt: Juraté új életre hívott gyermekel.

— Halásszal — szólt Juraté Kastitishoz. — A szegények szeretete az isteneknek kedves. Az áldozatkészség a legsúlyosabb bünt is megváltja!

Négyszer fogyott és nőtt meg újra a sápadt hold, mióta Juraté Kastitishoz megbocsájtott... A tengerparton énekel a főhalász azóta minden holdas estén... Juraté csalógatta magához...

Az ötödik holdhónap első éjjelén varaitlanul ezüstösen csillogó csónak közegett... A csodaszép ezüsthajót, amelyet csak a szelek hajtottak, pajkosan táncoltak körül az apró halak. A hajó orrában egyedül állt Juraté, éjféket hajával a tenger tükrét sópörte, szemé kékszen csillogott, mint Anteres csillag buja fénye...

A csónak megállt és Juraté Kastitish kedvenc dalába kezdett: „Gintaro Juros daina...”

A csodás hang varázsára hullámzásba jött a tenger, titokzatosan hajolt össze a zörgő nádas több százezernyi tüskéslevelű szála. Messze a dűnák felett apró lángnyelvek lebegtek... A mocsárvilág bolyongó lelkeinek kigyulladt lidércfényei... Juraté hivatogatólag nyujtotta kezét Kastitish felé... A főhalász a csodahangtól megremegeve lépett a hullámokra s mintha csak a földön járna, ment az ezüstcsónakig.

Javában állt Juraté menyegzője, amikor a százoszlopos, faragott kapu hirtelen felpattant... Parkunas, a litván főisten átkozódóan emelte kezét Juratéra...

— Halál reád, mert földi halandónak adtad lelked végtelen testicsókját... Pusztuljon veded a tengerfenék minden lakója!

Az átokra megnyiták a tengerfenék borzalmas tüzei. Villámot szórt az ég is és a tenger medréből kiszaladt messze a dűnák felé... A csodaszép palota abban a pillanathban összeomlott, maga alá temette Juratét és Kastitist...

Hét éjjel pusztított Perkunas, a villám és tűz istenének átka. Azután kiderült az ég, szelíden fodrozott a tenger... Hullámok simogatták a vándorló dűnákat. A fehér tengerparton ott ragyogott Juraté apró kövekké hullott borostyánpatotája... Ezak aranya.

az a mondata, mely szerint az angol kormány hajlandó újabb javaslatokat vizsgálat tárgyává tenni, nyitva hagyja az utat, hogy az angol kormány maga akarja-e előterjeszteni az újabb javaslatokat, vagy Olaszországtól várja a kezdeményezést.

Rómából jelentik: Ciano olasz külügyminiszternek vasárnap elhangzott kijelentései után az látszik nyilvánvalónak, hogy

az olasz kormány felfogása szerint olasz részről nincs több mondanivalója a nyoni egyezményhez.

Japan repülőrajok bombázzák Nankingot

Többszázra becsülik a légitámadás halálos áldozatainak számát

A kínai hadsereg főhadiszállását is bombázták a japán repülő

Sanghaiból jelentik: A japánok által az előre bejelentett Nanking elleni óriási arányú légitámadásban résztvevő repülőgépek számát két-háromszázra becsülik. Hogy milyen szörnyű pusztítást visznek majd ezek a repülőgépek végbe, arról a japánok már a hétfői napon izelítőt adtak.

A hétfő délelőtti bombázás után délután mintegy 40 repülőgép jelent meg Nanking felett és több száz bombát dobott le a külső kerületekben.

A kínai hadsereg főhadiszállását is bombázták a japán repülő. A nankingi vízműveket tértálatát érte, mely nagy pusztítást vitt végbe. A nankingi egyetem szintén célpontja volt a támadásnak. A bombák az egyetemet teljesen romba döntötték. Igen sok gyártelep is elpusztult.

A légi támadás halálos áldozatainak számát több százra becsülik.

A nankingi katonai hatóságok minden lehető intézkedést megtettek, hogy a keddi bombatámadás lehetőleg kevés emberáldozatot követeljen. Készenlétebe helyezték a bombabiztos fedezékeket a nankingi nagykövetség és a különféle követségek épületeire kitérítették az illető állam zászlóját és azt remlik, hogy a japán repülőgépek kerülni fogják a zászlókkal jelzett épületeket.

Japán részről felszólították a nankingi külföldi követségeket, hogy hagyják el a várost.

Az amerikai követség a felszólításra azonnal eltávozott. Az angol és orosz követség azonban Nankingban maradt. Az angol követség alattvalóinak védelmére bombamentes fedezéket épített.

Sanghaiban rövid tűzérési harc is volt Hongkongnál több kolera megbetegedésről érkező hírek. A kolera-betegek között két angol alattvaló is van.

A Fokföldtől délre a francia kormány kőolaj és nyersolaj raktárakat tart készenlében arra az esetre, ha a Távol-Keletre menő angol hajóknak a földközi tengeri zavarok miatt meg kellene kerülniük Afrikát.

Hongkongból jelentik: A Reuter jelentése szerint japán repülőgépek bombázták Kantont. A kínai vadászgépek ellenállást fejtettek ki.

ELMARADT AZ ELŐRE BEJELENTETT NAGY LÉGITÁMADÁS.

Nankingból jelentik: Helyi időszámítás szerint a keddi délután 2 óra hivatalosan bejelentett nagy japán légitámadás elmaradt, sőt egyetlen japán repülőgépet sem lehetett látni Nanking felett. A rettegett időpont elmaradt anélkül, hogy az ellenséges repülőgépek megjelentek volna.

A felelősség tovább is Franciaország és Anglia vállain nyugszik, — írja a *Stampa*.

LENGYELORSZÁG KÖZVETIT?

Londonból jelentik: A „News Chronicle” Beck lengyel külügyminiszter velencei útjával kapcsolatban azt írja: a lengyel külügyminiszter megbízást kapott Angliától és Franciaországtól, hogy közelítse meg Olaszországot a nyoni egyezményhez való csatlakozás kérdésében.

Csang-Kai-Sek tábornok felesége Sanghaiból Nankingba sietett, mivel a tábornok a légvédelmi megszervezés irányítója és ő a kínai légvédelmi titkár. A tábornokné elmondja, hogy Sanghaiból Nankingba igyekezve, 43 japán repülőgép vette üldözőbe és bombázóport zúdított reá.

Genf-ből jelentik: A 23-ik tanácskozó bizottság egybeülésének előestéjén a hivatalos japán megfigyelők hangoztatták, hogyha a Népszövetség Tokió ellen irányuló intézkedéseket tenne, a japán kormány kénytelen lenne megszüntetni az együttműködést, amit még fojttai a Népszövetség több szervével.

Spanyol terroristákat gyanusítanak a párizsi pokolgépes merényletek elkövetésével

Párizsból jelentik: A francia titkos rendőrség Hendayben letartóztatott két embert, amikor át akartak szökni a határon a nemzeti Spanyolország területére. Nyomban vallatásra fogták őket. A két spanyol alattvaló vallomása alapján a titkos rendőrség egy spanyol terrorista csoportot leplezett le. A terroristák hónapokkal ezelőtt több francia kikötőben merényletet követtek el spanyol gőzösök ellen. A vallomások alapján a Párizsban végzett újabb nyomozás folytán még két más spanyol terroristát is letartóztattak.

A két egyént azzal gyanúsítják, hogy részük volt a Párizsban legutóbb elkövetett pokolgépes merényletben.

A letartóztatott négy terrorista a következők: Perravini, Boer, Orandin és Norbotin. Egyikük neve sem ismeretlen a francia titkos rendőrség előtt. Orandin vallomása alapján a francia titkos rendőrség emberei egy José Marie Gonoit nevű gyanús spanyol alattvaló rejtekhelyére mentek. A rendőrségnek adatai voltak arra nézve, hogyha José Marie Gonoinak nem is volt része a párizsi pokolgépes merényletben, mindenesetre tudott róla. Amikor a titkos rendőrök meglepték Gonoit, az revolvert rántott és rálőtt a detektívokra, mire a titkos rendőrség emberei agyonlőtték.

Tiltakozás a Pop Valér-féle törekvések ellen

A timisoara-ronati párttagozat a magyar munkássághoz. Ragaszkodás Bethlen György pártelnökhöz

Öfelsége legmagasabb köszönetét fejezte ki Bethlen György grófnak a magyarpárti nagygyűlés hódoló táviratára

Clujról jelentik: Megemlékeztünk arról, hogy a sft-gheorghiei magyarpárti nagygyűlés alkalmából dr. gróf Bethlen György országos elnök aláírásával Öfelségének, II. Károly királynak üdvözlő táviratot küldtek, kifejezve az ardeali magyarságnak a trón iránti hódolatát. Erre az üdvözlő táviratra érkezett most 15-iki keltezéssel, 1027 szám alatt. A válasz, melyet Flondor királyi udvarmester irt alá, szövege fordításban így hangzik:

„Bethlen György képviselő urnak, a Magyar Párt elnökének, Cluj. Öfelsége, a király engem bizott meg, hogy tolmácsoljam legmagasabb köszönetét azért a hódolatnyilvánításért és hűségnyilatkozatért, melyet Ön tett a Magyar Párt sft-gheorghiei nagygyűlése nevében“.

A timisoara-ronati párttagozat gyűlésének határozati javaslata

Timisoara. Saját tud. Az Országos Magyar Párt timisoara-ronati tagozata Dóczy Árpád elnökletével tisztújító évi rendes közgyűlést tartotta, amelyen a pártbanati tagozati központját, valamint a társtagozatokat Teleki Endre, Szappanos Gyula, id. Kubán Endre és Becsky István elnöki tanácsstagok, Páll György dr. főtitkár, Mesterházi Nagy Gyula és a Mehala részéről Miskolczi Béla képviselték, míg az ifjúsági szakosztály részéről Dominich László jelent meg.

Rédlich Sándor előterjesztette az évi jelentést, amely beszámolt négy évre visszamenően a tagozat tevékenységéről, a sikerült rendezvényekről, a karácsonyi gyermekfelruházasokról és segélyezésekről, bejelentvén, hogy van százötven nemfizető tag is. Ezek szegénységük miatt nem fizetnek, de lelkes magyarok és párttagok. Nagy Márk a pénztárosi, Juhász Kálmán az ellenőri jelentést terjesztette elő. A jelentéseket a közgyűlés egyhanguan tudomásul vette és a felmentvényt a vezetőségnek megadta. Ezután Teleki Endre elnökletével egyhanguan a következő vezetőséget választották meg négy évre: Elnök: Dóczy Árpád, alelnökök: Bognár Sándor és Schriffter Boldizsár, titkár: Rédlich Sándor, ellenőrök Juhász Kálmán és Mező József, pénztárosok: Nagy Márk és Csorba Pál, jegyző: Jenovai József és Bischa János, háznagy: Illés Sándor, továbbá tizenháromtagú választmányt választottak.

Az elhangzott beszédek erélyes és elkésredett tiltakozást tartalmaztak a Pop Valér-féle törekvések ellen s végül a közgyűlés egyhangúan határozati javaslatot is fogadott el, ame-

lyet az országos pártközpontnak és a parlamenti csoportnak felterjesztettek.

A határozati javaslat a következő:

— A Magyar Párt Timisoara ötödik kerületi, ronati tagozata, az 1937 szeptember 19-én megtartott évi közgyűlésén megdöbbenéssel tárgyalta azt a levelet, amelyet Pop Valér miniszter bocsátott ki az ardeali és banati vállalatokhoz.

— Megállapítja, hogy ez a levél nem egyéb, mint kormányhatalmi eszközzel szándékolt keresztülvitele annak, amit a miniszter sem törvény útján, sem rendelettörvénynyel keresztülvinni nem tudott.

— A ronati tagozat közgyűlése, a ma-

Aradon nem munkanélküliség, hanem munkáshiány áll fenn — a munkaközvetítő hivatal adatai szerint

Arad. Saját tud. Pop Valer ipar- és kereskedelmi miniszter levelét, amelyet a transylvániai nagyvállalatokhoz intézett, részletesen ismertettük. Nem térünk ki ennek a levélnek, illetve az ebben foglalt intézkedéseknek bírálataira, csupán aradi viszonylatban igyekszünk rávilágítani arra, hogy jelenleg — épp a kereskedelmi miniszter által is ismételt hangoztatott kedvezőbb alakuló gazdasági helyzet következtében — nincs munkanélküliség és a levélben megjelölt intézkedések végrehajtása eme egyszerű technikai akadály miatt keresztülvihetetlen.

Annakidején, amikor a munkanélküli intellektuális népszámlálást végezték, jelentkezők alig történt és a jelentkezettek nagy százaléka nő volt. Ami a tisztviselők és a munkások körében tapasztalható munkanélküliséget illeti, erre vonatkozóan felvilágosítással szolgálnak az állami munkaközvetítő hivatalok adatai. A költségvetési év kezdetétől, tehát április elsejétől augusztus 31-ig terjedő kimutatás szerint az említett öt hónap alatt az aradi munkaközvetítő hivatalnál különböző cégek összesen 1395 munkahelyet ajánlottak fel. Ezeket a munkahelyeket azonban csak 54 százalékban sikerült betölteni. Mindössze 799 munkás jelentkezett és ezek közül 719 felelt meg, vagyis a jelentkezettek 90 százalékát elhelyezték, ami valóban szokatlan arány. Betöltetlen maradt azonban a felajánlott munkahelyek 46 százaléka, amire még mindig nem akadt jelentkező. Tehát nemcsak, hogy munkanélküliség nincs, de határozott munkáshiány van. Különösen egyes szakmákban érezhető ez. Így például augusztus hónapban az aradi állami munkaközvetítő hivatalnál tíz szabó munkást kerestek, de csak négy jelentkezett, tizenhét fasmunkásra volt szükség, de csak nyolc akadt, a vasmunkások számára felajánlott 53 helyre

Kühár Flóris:

Barlangok, sítek, kúpolák Ára 40 lel és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvostálvunkban.

gyar kisebbség nevében jajjal és fájdalommal kiáltja oda a miniszternek, hogy mint ez országnak lojalis és azt alkotmányban és különböző szerződéseken biztosított egyenjogú polgárai, ragaszkodnak a munka és a mindennapi kenyér jogához. Visszautasítják a miniszter hatalmi szóval kibocsátott levelét.

— A ronati tagozati közgyűlés felkéri az országos pártelnökséget és a parlamenti csoportot, hogy a rendelkezésükre álló minden eszközzel akadályozzák meg ennek a miniszteri székéből kibocsátott, hatalmi szóval kiterjesztett levélnek a végrehajtását. Mozzassanak meg minden törvényes eszközt.

— A ronati tagozat a munka és a mindennapi kenyér veszélyének ebben a nehéz órájában felhívja a magyar munkásságot, hogy azok, akik még a párt keretein kívül állnának, ismerjék fel, hogy a helyük egyedül a Magyar Párt keretében van és csak egy erős, a magyarság minden rétegét egybefogó párt küzdhet csak sikeresen népi kisebbségünk boldogulásáért.

— A Magyar Párt ronati tagozata a sft-gheorghiei nagygyűlés közvetlen közelében még, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy az országos párt és annak elnöke, gróf Bethlen György iránt mély szeretetét és feltétlen bizalmát nyilvánítsa és kérje őt, hogy magyar kisebbségünk e nehéz óráiban az eddigi szeretettel, készséggel és jóakarattal igyekezzenek magyar kisebbségünk nehéz feladatait megoldani.

csak tizenötön jelentkeztek. Az aradi munkaközvetítő hivatal jelenleg is keres 27 vasesztergyűst, négy fogaskerékmunkást, két vaslyukasztót. Ezek Bucuresztiben helyezkedhetnek el 14—28 leles órábérrel.

Pop Valér nyilatkozatot adott az újságíróknak

Bucuresztből jelentik: Pop Valer miniszter nyilatkozott az újságírók előtt. Egyik hírlapíró kérdésére válaszolva, így folytatta a miniszter:

— Módszeresen jártunk el, — mondotta a miniszter. — Meg tudjuk állapítani, mi a helyzet az egyes vállalatoknál az alkalmazottak arányszáma tekintetében. Először a csatoit országgrészek vállalatainak küldtem el a körleveleket s azután — legkésőbb egy hónapon belül — sorra kerülnek az ökirályság kisebbségi vállalatai is. Biztos vagyok afelől, hogy a vállalatok engednek óhajomnak, mert ha ezt a kérésemet nem vennék figyelembe, akkor kéréseiknek ugyanaz a sorsa lesz nálam, a vállalatok pedig nem tudnak működni a mi támogatásunk nélkül. Eppen elég eszközünk van kívánságunk teljesítésének kikényszerítéséhez. Alkalmazhatatlan törvény helyett így reméljük megtalálni az eszközöket arra, hogy a románokat visszahelyezzük gazdasági jogaikba s ha ez sikerül, akkor nincs is szükségünk törvényre.

— Nem követelhetjük egyszerre a tényleges helyzet felborítását. A most következő három hónap alatt egyelőre azt érjük el, hogy a vállalatok, amelyek eddig teljesen kisebbségiek voltak, meghallgatják a román szívek dobogását is, legalább 50 százalékos arány erejéig a felső kategóriáknál és 75 százalékig az alsóknál. Később azonban megkívánjuk majd, hogy a románok arányszáma az alkalmazottak magasabb kategóriáinál is 75 százalék legyen.

FIATAL ANYAK RESZERE
PONTOS ES TANULSAGOS
KÖNYVUJDONSAGI

A fiatal anya

Orvosi tanács fiatal asszonyoknak.

Irtá: dr. FÜLDES LAJOS főorvos.

Néközlözhetetlen tanácsok minden fiatal anya számára. A tartalmából: Az anyáról — Általános ismeretek — Tudnivalók a terhesség körül — Belső vizsgálat — Szülésznők — A szülés — Tudnivalók a szülés alatt és után — A gyermekágy — A méhen kívüli terhességről — A magtalanság — Az újszülött és a csecsemő — A szoptatás — A tej minősége — Mennyit szabad szoptatni? A heti súlygyarapodás — Az anya tejbőségének fokozása, stb., stb., stb.

Ára 95 lel és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

A francia külügyminiszter tárgyalásai Genfben

Genfben jelentik: Delbos külügyminiszter hétfőn megbeszélést folytatott Eden angol külügyminiszterrel, aki ezután elutazott, de néhány napon belül ismét visszatér Genfbe. Hétfőn este a francia külügyminiszter Beck lengyel külügyminisztert fogadta kihallgatáson. Beck-külügyminiszter ezután Velencébe utazott.

Letartóztatta a szovjet a kommunista ifjúsági szervezet vezetőit is

Huszonöt vádlottat egyenként tízévi kényszermunkára, huszonegy vasutasi halálra ítélte a vésztörvényszék

Londonból jelentik: Moszkvából érkező jelentések szerint a GPU letartóztatta a szovjet kommunista ifjúsági szervezet, a Komsonol huszonöt tagját. Az a vád ellenük, hogy spiritiszta szeánszokon Zinovjev és Kamenev trotszkista párti ellenforradalmárok szellemeit szólaltatták meg. A szellemek az átkok és szidalmak özönét szórták Stalinra és társaira.

A vizsgálat során kiderült, hogy a médium egy közönséges szélhámos, aki egyáltalában nem volt transzban, hanem csak egy ügyes hasbeszélő. Ennek ellenére az ifju vádlottakat a vésztörvényszék egyenként tízévi kényszermunkára ítélte.

Uziriszk szibériai városban huszonegy vasutast halálra ítéltek. Az a vád ellenük, hogy ezobotázst, árulást követtek el külföldi hatalom javára. A halálos ítéleteket azonnal végre is hajtották.

Stalin utasítást adott, hogy a tisztogatási akciót október végéig be kell fejezni, mert nem akarja, hogy a Szovjet fennállásának 20-ik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepekre a kivégzések árnyékot vessenek.

Eltemették Masaryk Tamást

Nagy gyászpompával, diplomáciai küldöttségek részvételével kísérték utolsó útjára Csehszlovákia megalapítóját

Prágából jelentik: Hatalmas részvét mellett nagy pompával temették el kedden délelőtt Masaryk volt köztársasági elnököt. A koporsót a prágai vár udvarán ravatalozták fel. A temetési szertartáson Benes elnök gyászbeszédet mondott a maga és országa nevében. A beszéd elhangzása után a koporsót ágyutalpra helyezték és így vitték a város utcáin keresztül. A gyászmenet élén Silori tábornok, hadsereg főfelügyelő vezette a cseh katonai díszszázadot. A menetben haladt a Masarykról elnevezett 5-ik gyalogezred is. A hat ló által vont ágyutalpon elhelyezett koporsó után közvetlenül a család tagjai haladtak, majd néhány lépéssel odább Benes csehszlovák elnök. Utána a külföldi államfők és a kormányok képviselői. Károly román király kérviseletében Mana tábornok és a kormány több tagja: Tatarescu, Lepedu és Seveonu, valamint Glatz tábornok voltak a küldöttség tagjai. A jugoszláv állam képviselőiben Stojadinovic miniszterelnök jelent meg. Ezután a lengyel, francia, a valenciai spanyol kormány küldöttségei, valamint a Prágában akreditált diplomáciai testületek tagjai haladtak a gyászmenetben. Utána jöttek a külföldi előkelőségek, a csehszlovák nemzetgyűlés két házának elnökei, a kormány tagjai, képviselők és a meghívott hivatalos személyiségek. A gyászmenetet a katonai előkelőségek csoport-

KRÉTA SZIGETÉN

Minos király kívánságára Dedalus olyan bonyolult labirintust épített, amelybe ha valaki betévedett, nem találta meg a kijáratát; a labirintus végtelen termeiben lakozott egy rettenetes szörny, a Minotaurus, amely széttépett mindenkit, aki csak utjába akadt. Az athéniak minden évben Minosnak adó fejében 7 ifjút és 7 szüzet küldtek, akiket feláldoztak a Minotaurusnak. Tezeus, a fiatal hős is közöttük volt a kiszemelt áldozatoknak. De a sors másként rendelkezett. Minos király leánya, Ariadne, beleszeretett és hogy megmentse, azt a tanácsot adta neki, hogy fonalgombolyagot bonyolítson le utjában. Tezeus, miután legyőzte

a szörnyeteget, e fonal révén megtalálta a végtelen labirintus kijáratát.

***

NAPJAINKBAN az üzleteknek is megvan a labirintusuk — de Ön is rendelkezik varázslatos fonal felett, amely megsegíti hogy megtalálja a helyes utat és elérje célját. A telefon, dolgozóasztalán, vagy a nyilvános állomás, az Ön számára a fonal vége, amely mindenkor kész, hogy bármilyen távolságot befusson.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

rendelkezésére bocsát telefon-utamatórt amely minden tudni valót és a helyközös nemzetközi beszélgetések díjszabását tartalmazza.

ja zárta be. A gyászmenet indulását ágyulövés jelezte, mire repülőgépek jelentős megszárt sorokban a levegőben. A menet a Névtelen Katona emlékművénél egy félpercre megállt és a katedra felé helyezett koporsó előtt katonai díszszázad haladt el. A Wilson-pályaudvaron azután elhelyezték a koporsót a különvonat egyik kocsiában, hogy Lanaba szállítsák Masaryk volt köztársasági elnök holttestét. Hétfőn volt az utolsó nap amikor a tömeg elvonulhatott a Hradsinban felállított ravatal előtt. Hétfőn olyan nagy tömeg gyűlt össze a ravatal megnézésére, hogy négy órahosszat kellett várni, míg a sor vége bejuthatott a rava-

talhoz. Akik még eddig nem nézhették meg a halott elnököt és utolsó istenhózzádót akarnak mondani, azt a Prágából Lanaba vezető 45 kilométer hosszúságú vasútvonal mentén tehetik meg. A koporsót szállító különvonat a rövid utat lassan, két óra alatt teszi meg.

Masaryk volt elnök temetésén Giral, a valenciai kormány külügyminisztere is részt vett.

A prágai lapok bizonyosra veszik, hogy Giral külügyminiszter ez alkalmat fogja felhasználni arra, hogy fontos politikai tárgyalásokat folytasson vezető cseh baloldali politikusokkal.

Gibraltárt majmok őrzik

A spanyol polgárháború kitörése óta Gibraltár neve gyakran felbukkan a nemzetközi sajtó hasábjain. Ez a fontos támaszpont, amelyet 225 év óta angolok birtokolnak.

Britannia számára a földközi-tengeri közlekedési útvonal legerősebb biztosítója a gyarmatok és dominiumok felé.

Kétségtelen tehát, hogy a sziklás partvidék megerősítése és védelme érdekében Anglia semmi kockázattól és áldozattól nem riad vissza.

Anglia a spanyol örökösödési háborúban szálította meg Gibraltárt, amely akkor még jelentéktelen spanyol erődítés volt. Az évekig tartó ostromzár ellenére sem sikerült az angoloktól visszaszerezni azt a néhány év múlva Rómeo tenger-nagy, aki a bravuros hadicselt az erőd vérszagfoglalásával végrehajtotta.

bevehetetlen erődöt építette ki Gibraltárt.

Ami az ókorban Herkules oszlopanak vétek, amely a világot tartja, ma csakugyan egy világbirodalmat tart vállain:

Gibraltár a világ legnagyobb tengeri erődítménye, amely tengerről és szárazföldről egyaránt bevehetetlen.

Amikor az angolok az erőd spanyol parancsnokát elfogták és hajóra vitték, hogy Angliába szállítsák, bucsuzóul a következő jósolatot mondotta:

— Csak addig fognak az angolok Gibraltá-

ron uralkodni, míg ott majmok tanyáznak. Ha ezek elpusztulnak, Anglia zászlója letörik a gibraltári erőd tornyáról.

A spanyol parancsnok jóslata azóta, mint szállóige él a környék spanyol lakosai között. Ha valaki megkérdezi egy spanyolt, meddig uralkodnak még az angolok Gibraltárban, válaszul ezt kapja:

Ameddig ott majmok tanyáznak...

Valóban Gibraltár szikláján még ma is számos afrikai majom él. Valamikor egész farka hancurozott a mészközsziklákon.

A mutatóban maradt néhány majmot maguk az angolok különös védelemben részesítik, mintha maguk is hinnének a jósolatban.

Spanyolország még mindig nem adta fel jogát Gibraltárra és az angolok jól tudják, hogy a szembenfekvő tengeröbölben, Algecirasban székelő spanyol főtisztviselő a régi hagyományhoz híven még mindig így írja alá az ügyiratokat: „Gibraltár (egyelőre angol megszállás alatt) és Algeciras kormányzója”. Az angol katonák nagy gondtal vigyáznak a gibraltári sziklák majmaira.

Legutóbb Afrikából hoztak be néhány oávánt, de azok csakhamar elpusztultak.

Ugy látszik, hogy a majmok sorsa Gibraltáron megpecsételődött. Vajjon az angoloké is?

Hellasz nemzeti liceuma

Athénből írják: Athénben az előkelő családok leányait tradicionálisan a Nemzeti Liceumban neveltetik. Ez nem továbbképző iskola, hanem a különböző szépművészetekben, festészetben, énekekben, táncban képezik ki a tanítványokat és különösen az ókori művészettel foglalkoznak tanítványaik. A növendékek klasszikus ruhákban jelennek meg az órákon és megtanítják őket, hogy klasszikus mozdulatokkal viseljék távoli őseik ruházatát. Ennek az exkluzív intézetnek azonban egyéb célja is van. A szigorú vizsgákon keresztülment növendékek csak akkor kapják meg az abszoluturumot, ha a szegény gyermekek számára művészeti előadásokat tartottak. Ezeknek a népi kurzusoknak az a céljuk, hogy a szegénység körében jelentkező fiatal tehetségeknek megadják a művészi továbbképzés lehetőségét.

„A sarkcsillag szerelmese”

Varsó, szeptember hó.

Lengyelország történeiben országos irodalmi tevékenység indult meg. A foglyok lézas izgalomban követelik a papírost és az írószerszámot és reggeltől-estig csöndben ülnek írásmunkájuk fölé hajolva. Mintha csupa írástudós újne a lakat mögött s véletlenül sem akadna közöttük tolvaj, rabló vagy gyilkos! Regények, elbeszélések, költemények garmadával születnek meg a fogházak cenzurahivatal már-már torkig van irodalmi élvezettel. Még a levélírást is elhanyagolják a foglyok.

Mindenknek pedig Piasecki az oka, aki — mint ismeretes — a börtönben írott regényével, amelynek címe „A sarkcsillag szerelmese”, kiadóra talált és egycsapásra híres ember lett. Irodalmi szakkörök véleménye szerint ő írta az év legjobb regényét. És ami talán még ennél is inkább felkeltette fogolytársainak irodalmi becsülvágyát: kiváló regényírói teljesítményéért kegyelemből elengedték büntetése hátralévő részét.

Kilátástalan pert nem szabad vállalni!

Bécsből jelentik: Az ügyvéd kamara fejelemi tanácsának döntése szerint az ügyvédi lelküismerettel nem egyeztethető össze olyan ügy elvállalása, amelynél az ügyvédi vállalom a tényállás pontos ismerete és a jogalap mérlegelése mellett kilátástalan. Legutóbb egy bírósági tárgyaláson a tárgyalásvezető figyelmeztette az ügyvédet, hogy a szóbanforgó körtérítés követelésének jogi alapja igen gyenge; felszólította a bírót az ügyvédet, adja vissza megbízatását. Az ügyvéd így is tett s a dolog az ügyvédi kamara fejelemi tanácsa elé került, amely most igazat adott az ügyvédnek.

Hasznos cselekedetek a lábnál?

Fontos!

Olvassa el

Dr. Engländer Árpád:

Ludtalp, bokasüllyedés és egyéb lábiájdalmak

megelőzése, kezelése és gyógyítása című könyvét. A különféle fájdalmas és kellemetlen lábbajokban szenvedőknek akar ez a kitűnő könyv segítséget hozni.

A tartalomjegyzékből: A láb szerkezete — Bokasüllyedés — Lábsüllyedés — Ludtalp — Hántalpboltozat-süllyedés — A terpeszláb — Bőrkeményedés — Tukszem — Kalapácsujj — Karomujj — Bütyök — Lábizzadás — Körömbetegségek — Megelőzés, kezelés, védekezés és gyógyítás — Talpbetétek — A cipő — Gyógykezelések — A lábbetegségek kölcsönhatásai — Reuma megbetegedések — Ischias — Visszértágulat — Hogyan gyógyíthatunk meg tökéletesen a beteg lábat?

Ara 65 lei és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

A japán orvosnő

Tokió, szeptember hó.

A japán nő mindig kitűnő háziorvos volt. Az állandó rizskásaevéstől származó japán betegséget, a beriberi-t, a skorbutnak egy fajtát, háziiorvosokkal, különösen a moxakúrával gyógyítja, ami cigarettaszűrően sodort gyógynövényeknek a beteg helyeken való égetéséből áll. A moxa-kúrát végző női kezelés olyan mindennapos jelenség Japánban, hogy legkiválóbb művészek: Toyokuni és Kuniyosi sorozatszerű művekben örökítették meg ezen foglalkozásukat, akárcsak az európai művészek a fekvő és a fürdő nőit. A japán asszony, ha férje fáradtan jön haza hivatalából vagy munkájából, felfrissítő masszázsból részesíti azt, amint szívesen alkalmazza általában a gyógymasszázst számtalan betegség gyógyításánál is. Különösen a gyógyfürdők készítését és a gyógyfűvek felhasználását szereti alkalmazni a háziorvoslásnál. A japán nő nemcsak a takarításban, a főzésben és a varrásban mester, hanem a gyógyításban és az egészségápolásban is.

Az ápolónői pályára hivatalosan csak 1868—1869 óta lépett, mikor a belvillongások a Kínával való háború, a császárság felvirágzása azt elősegítette, sőt megkövetelte. A kangofu, az ápolónői ruha, volt az első európai öltözet, amelyet a japán nő magára öltött. Nagy haladás volt ez, mert az ázsiai feljegyzés a női testi munkára utalva és szüntelen ellenente a nő tudományos pályára való lépését. A japán leánynevelési rendszer valószínűleg meggátolta a nő orvosi pályára jutását. Hat elemi és öt középiskolai osztály elvégzése után a japán leány nem folytathatja tanulmányait úgy, mint fiútestvér, aki két évi egyetemi előkészítő osztály elvégzése után az egyetemre került. Legfeljebb tanítónőképzőt vagy kereskedelmi iskolát képesített szerezhettek. Ha ezen pályákra nem kívánt menni, kénytelen volt férjhez menni. Kimagasló tehetségre, törhetetlen akaratúra és szorgalomra volt szüksége annak, aki a fennálló nehézségek leküzdésével, szerencsés anyagi körülmények és rendkívüli összeköttetések segítségével mégis elvégezte a két egyetemre előkészítő osztályt és kivívta magának az egyetemi tanulmányok végzettségét.

Ma már szabad az út a japán nő számára is a felsőbb kiképzés felé. Tokióban külön női orvosi főiskola áll fenn, amely európai,

amerikai színvonalon mozog és Ázsiában valószínűleg kimagasló. Bár kiváló, sőt európai hírű japán férfi orvostudósok és specialisták hatása alatt dolgozik az orvosnői főiskola, mégis legfőbb sajátossága az, hogy nőies orvosképzés nyújtására törekszik. Magas általános műveltséget fejleszt ki. Nagy súlyt helyez a jellemnevelésre, Fegyelmezett, jószívű, segítőkész betegszolgálatra képesít. A tiszta orvostudomány mellett, behatóan tárgyalja a gyógynövénytant, a táplálást, az anyák számára való tanácsadást. Saját telepén gyakoroltatja a gyógynövényfejlesztést. Saját konyháján vezeti be a hallgatót; a természetes és korszerű lány- és gyógyfőzés ismeretében. A legtöbb leány a főiskola mellett levő inernátusban lakik, ahol egyéni és szociális gondozásban, kiképzésben és nevelésben részesül.

A japán orvosnő (O-isa-zsan) jól megállja helyét férfikartársai mellett, de felveszi a versenyt a világ kulturálatlanabb dolgozó összes orvosnőjével is. A végzett japán orvosnő legutóbb azonban nem folytat magánygyakorlatot, hanem az ősi, rendeltetészerű, sorozatú, igazi munkakörébe kerül. Ápolónő, vagy asszisztensnő lesz. Kórházakban és szanatóriumokban helyezkedik el. Gyógykonyhát vezet. Népjóléti intézmények szolgálatába áll. Nemcsak a nagyvárosok szegénygondozását vállalja, hanem a főleg Mandzsukuo-ba kivándorlók mellett látja el a betegápolói és orvosi teendőket. Nehéz életkörülmények között végez hazafias és szociális missziót: honfitársainak egészségén öröklik. Valóságos viskóban lakik néha, zord éghajlat alatt dolgozik. A jó családból származó, otthon elnevelgetett orvosnő. Gyakran csak mint szülősző, vagy mint egyszerű szociális nővér bocsátja önfeláldozóan tudását és szívét felebarátai rendelkezésére.

A japán orvosnőképzés célja nem is az, hogy a férfikkal versenyző és azokat hátréba szorító tudósokat és gyakorló orvosokat, specialistákat neveljen, hanem, hogy a japán társadalomnak és birodalmának szociális testvéreket és emberszerető nővéreket teremtsen, akik alapos kiképzés és gondos gyakorlat után az egész nép, állami haza számára apostoli munkát tudnak és akarnak végezni, női szívet, felebaráti áldozatkészséggel, együttérzéssel, odaadással, hozzáértéssel, igaz női szellemmel és szeretettel.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, fél évre 450, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Ciuj, Piata Unirii 13.

Szerkesztők nem őrzünk meg és nem adunk vissza. Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Erős éjjeli lehülés, délnyugati szél, változó felhőzet Nyugaton a hőmérséklet csökkenése várható.

MASARYK-GYÁSZÜNNEPSÉG A BANATBAN. Timisoara. Saját tud. A városháza nagytermében a helybeli cseh kolónia tagjai Masaryk-gyászünnepeket rendeztek. Gans Leo csehszlovák konzul méltatlana Masaryk volt elnököt.

Kétszázéves az odorheui barátok temploma. Odorheiu. Saját tud. A szentferencziek odorheui templomának alapkövét 1730 augusztu. 10-én tették le. A templom építése lassan haladt. Bár a templomban már 1734-ben kezdtek misézni, a felszentelése 1737-ben történt meg. A kétszázados évfordulót az odorheui ferenczrendiek nagy egyházi ünnepéssel készülnek megünnepelni október 4-én, a rend nagy alapítójának emlékünnepén.

SCHACHT DR. RÓMÁBAN. Rómából jelentik: Schacht dr., német birodalmi bankelnök Firenzéből Rómába utazott.

Iskolalátogatás. Odorheiu. Saját tud. Silviu Teposu, a minisztériumba beosztott középiskolai felügyelő, a napokban az odorheui kisebbbégi középiskoláknál ügykezelési látogatást végzett. Számba vette a beírt tanulókat és különös figyelemmel volt arra, hogy a magyar tanulóknak középiskolákba nem iratkoztak-e be román eredetű tanulóknak.

TOVÁBB CSÖKKEN A FRANK ÉRTEKE. Londonból jelentik: A Daily Express értesülése szerint Corbin francia nagykövét kedden megbeszélést folytatott Chamberlain angol miniszterelnökkel. Hír szerint a megbeszélésen a frank állásáról volt szó. Beavatott körök véleménye szerint a frank értéke tovább csökken. A frank válsága óta a pénzügyi hármass egyezmény aláírói állandó érintkezésben vannak egymással. Állítólag a londoni francia nagykövét több határozott javaslatot terjesztett Chamberlain elé.

Halálozások. Timisoarán elhunyt Palffy Dezső dr nyugalmazott táblabíró hatvankilenc éves korában. — Ugyanekkor Timisoarán halt meg Zemler Gusztáv, a Prohászka-malom ötvenhétéves főgépésze. Negyven évig állt a Prohászka-malomok szolgálatában, amelyeken már atyja is működött. Az elhunytat többek közt fia, ifj. Zemler Gusztáv, a Chinesul, majd a Ripensia volt országosbíró válogatott játékos, a malom raktárosa gyászolja.

SULYSÓ VASUTI SZERENCSETLENSÉG PÁRIZS KÖZELÉBEN. Párizsból jelentik: Kedden éjszaka súlyos vasuti szerencsétlenség történt Angoulême és Párizs között. Két expresszvonat összeütközött és kisiklott. Az első jelentések hét halálos áldozatról számolnak be. Későbbi jelentések alapján az összeütközés a következőképpen történt: A Párizsba igyekvő expresszvonat 10.7 perckor érkezett meg Angoulêmebe és onnan 10.12 perckor tovább indult Párizs felé. Röviddel az elindulás után azonban kisiklott. Ez expresszvonat ikervonatának 10.26 perckor kellett volna megérkezni Angoulême állomásra, ez azonban belefutott a kisiklott vonathoz. Eddig ötven sebesültet szedtek ki az összetört kocsik alól és nyolc halálos áldozatról tudnak. Az egyik vasuti kocsihoz még nem tudtak hozzáférni, ezekben is halálos áldozatokat sejtnek.

Zürichi zárlat. Párizs 14.74, London 21.50, Newyork 435.37 fél, Brüsszel 73.30, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 240.35, Berlin 174.70, Bécs — schilling 79.60, Prága 15.21, Varsó 82.30, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Összeállította a rendezőség a hatalmas arányú radnai zarándoklat menetrendjét

A rendezőség 4 kényelmes különvonatban helyezi el a több mint hatezerfőnyi zarándoklatot

Oradea. Saját tud. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a satumare-oradeai egyházmegye máriaradnai zarándoklatára a vasut vezérigazgatósága 4 különvonatot engedélyezett. A különvonatok indulási idejét a rendezőség lapunk utján közli a hatalmas arányú zarándoklat résztvevőivel.

I. A SATUMAREI KÜLÖNVONAT

Indul Satu-Mareról szeptember 25-én, szombaton reggel 6 óra 35 perckor, Ghilvaciun megáll 7 óra 3 perckor, ahol felszállnak Terebesci község zarándokai. Ez a vonat Careibe érkezik 7 óra 23 perckor, ahol felszállnak Căpleni és Sântău községek utasai. A terebesci, căpleni és sântău utasok a Satu-Mareról érkező kocsikba szálljanak fel és ne foglalják el a második számú különvonat utasai számára fenntartott kocsikat. Az első számú különvonat Radnára körülbelül délután 2 óra 21 perckor érkezik.

II. A GHILVACIUI KÜLÖNVONAT

Ghilvaciuról indul reggel 7 óra 30 perckor. Ezzel utaznak a Homorodul de Jos Arded, Rătești, Borlești, Sandra-Socond, Săi, Craidorolt községekből való utasok. Ghilvaciun már előre elkészített kocsikba szállhatnak fel a zarándokok. Moftinul-Maren 7 óra 35 perckor veszi fel az utasokat a vonatot fenntartott kocsikba. Careibe 7 óra 35 perckor érkezik a különvonat és itt hozzákapcsolják a már készenlévő kocsikat, amelyekbe a carei, beltiugi, tașnadi, tireanul, urziceni, zălău és jibău utasok szállnak fel. Sântău 8 óra 19 perckor a fenntartott helyekre felszállnak a sântău és petrești utasok. A második számú különvonat körülbelül délután 3 óra 35 perckor érkezik Radnára.

III. A VALEA LUI MIHAI RÓL INDULÓ KÜLÖNVONAT

Indul Valea lui Mihail szombaton reggel 6 órakor. Az előre elkészített kocsikba felszállnak a valeai lui mihail, simloni és sălăcea utasok. Silindrun 6 óra 16 perckor a silindru és a cse-

reui utasok szállanak fel. Săcuenibe 6 óra 27 perckor érkezik a különvonat. Itt is előre elkészített kocsikba szállanak a săcueni, targusor, mișcal, marghitai, sântău, adoni, suplaci és simleu-silvaniei utasok. Diosigon a fenntartott helyekre 7 óra 5 perckor szállanak fel a zarándokok. 7 óra 40 perckor érkezik a különvonat Episcopia Bihorulaira. Itt szállnak fel az episcopial utasok. Oradeára érkezik a különvonat 7 óra 59 perckor, ahol a készenlévő levő kocsikra felszállnak a pădurea neagrai, (sintău), tileagd, sântău, sașău, șeleuși, oșorheiu, beinu, tării, palota, vașcău, sălărdi utasok, 8 óra 30 perckor indul a vonat és Cejan 9 óra 5 perckor felveszi a bicăciu és cefai zarándokokat. Salontan 9 óra 27 perckor azok szállnak fel, akik még szombaton el akarnak utazni Radnára. Ciomăghiu 9 óra 48 perckor felszállnak a tinca, ghurbeiu és belfiri utasok. Ez a vonat körülbelül 1 órakor érkezik Radnára.

IV. AZ ORADEAI KÜLÖNVONAT

Indul Oradeáról szeptember 25-én, vasárnap hajnali 3 óra 50 perckor. Josian felveszi az oradea-joșia híveket. Salontara érkezik 4 óra 50 perckor és felveszi a salontariaikat. Ez a vonat 7 óra 47 perckor érkezik Radnára.

NYUGODTAN VÁRJA MINDENKI, AMIG FENNTARTOTT HELYÉRE Vezetik

A rendezőség kéri a zarándoklat résztvevőit, hogy mindenki nyugodtan várja meg az állomásokon, amíg a rendezők a számukra kijelölt helyekre vezetik. Semmi ok sem lesz a kapkodásra, szaladgálásra, mert mindenkinek biztosítva van a helye.

A zarándoklat szent célja és komolysága megkívánja, hogy fegyelmezett lélekkel jó példát adjunk.

Az utazáshoz szükséges szelvényeket hétfőn minden plébániára kitűdté a rendezőség.

A visszautazás menetrendjének összeállítása most folyik és a vasut különös gondot fordít arra, hogy ez is teljes rendben történjék.

Hathónapra ítélték a „Colentinai varázsló”-t. Bucuresti. Saját tud. Az ilfovi törvényszék csalásért hathónapi börtönbüntetésre ítélte Gáspár Luiza bucaresti külvárosi magyar nőt, akit a „Colentinai varázsló” néven ismertek. Gáspár Luiza hármiféle testi és lelki betegségre tudott orvosságot és valóságos uralkodott a naiv külvárosiakon.

Meghalt egy székely város legöregebb asszonya. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Csikozmasi öz. Paál Józsefné született Amira Anna 94 éves korában meghalt. Ő volt a város legöregebb asszonya. Özvegye volt Paál József volt 48-as honvédszázadosnak. Ez a Paál József kezében az osztrák oldalán harcolt, majd többmagával átpartolt a magyarokhoz és sok hősi ütközetben vett részt. A világháború kezdetét után elítéltek, börtönbe is került, azonban később kegyelmet kapott és vármegyei szolgálatba lépett. A nyolcvanas években halt meg. Özvegye havi 900 lej kegydíjat kapott és élt a legszegényebb körülmények között. Érdekes megemlíteni, hogy egyetlen leánya maradt, aki most 74 éves. Nagy részvételt keltett utolsó útjára a város és talán a vármegye legöregebb asszonyát.

HAILÉ SZELASSZIE PÉNZÜGYI OSTROMA A SZABADKÖMÜVESEK ELLEN. Londonból jelentik: Harewood lord, Mária királyi hercegnő férje, az angliai szabadkőműves páholyok nagymestere, Leedsben elnököt a páholyok nagygyűlésén és beszédében felhívta az angliai szabadkőművesek figyelmét arra, hogy Hailé Szelasszie volt négyes és ügynökei állandóan kísérleteket tesznek, hogy pénzügyi segílyt szerezzenek a szabadkőműves páholyoktól.

Szöttépte a gránát a pásztorfiut. Bucuresti. Saját tud. A bucaresti környéki Pantelimon község legelőjén szétronsolt fejű és karokkal halva találták Marin Buzatu pásztorfiat. A vizsgálat megállapította, hogy egy gránátot talált a mezőn, amely a közeli gránátgyárból származik. A gyár ugyanis Pantelimon község legelőjén próbálja ki gyártmányait és egyet, úgy látszik, ott felejtettek és a szerencsétlen pásztor megtalálta.

Halálragaszt a vonat egy hetvennégy éves asszonyt. Satu-Mare. Saját tud. Megrendítő szerencsétlenség történt hétfőn délután a satumarei állomáson. A botizsi sorompónál Timkó Jánosné 74 éves asszony a tolató szerelvény elől a bajamarei vasuti sínek közé állott. Nem vette észre, hogy az állomásra akkor robban be a bajamarei személyvonat, amelynek zakatolását a tolató mozdony zajától nem hallotta. A személyvonat vezetője képtelen volt a szerelvényt lefékezni a következő pillanatban megtörtént a szerencsétlenség: a mozdony elkapta és halálragasztotta a hetvennégy éves asszonyt. A hatósági vizsgálat megállapította a szerencsétlenséget az áldozat figyelmetlensége idézte elő.

UJABB RÉSZLETEK SZTALIN EGYETLEN GYERMEKÉNEK ELRABLÁSÁRÓL. Varsóból jelentik: Az Express Pórranny értesülése szerint Sztalin 12 éves fiát fegyveres támadással rabolták el. Sztalin fia a G. P. U. egyik embere kíséretében hazafelé tartott, amikor egy gépkocsi kanyarodott eléjük, amelyből sortűzet adtak le. A golyók a fiu kíséretjét találták és az holtan rogyott össze. Ekkor a fiut meemelték a gépkocsiból és azóta nyoma veszett.

Munkásbalesetek Ciucban. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Egy nap alatt két, közte egy halálos munkásbaleset történt a megyében. Elekes Péter suseni napszámos, az ottani kőbányában dolgozott. Egy hatalmas kőtömeg maga alá nyomta. Kórházba szállítás közben meghalt. A hatóságok megtették a szükséges lépéseket a halálos baleset ügyében annak megállapítására, kit terhel a felelősség. — Tankó János ghimes-fageti erdei munkás, munkaközben beleesett egy szakadékba. Karját törte.

Nemzetközi kugliverseny. San Remóból jelentik: Most zárultak le a nevezések a nemzetközi kugliversenyre, amelynek fővédnöke Badoglio tábornagy, Addisz-Ababa hercege. A tábornagy kedvenc sportja a kuglizás. Az érdekes versenyre közel 1800 versenyző nevezett be a világ minden részéről.

SPORT

Hatezer lóerős versenykocsit építettek az angolok

Az óriás gépkocsinak kétszer annyi a lóereje mint Camplott „Kék Madarát”-nak

Londonból jelentik: Az egyik wolverhamptoni autóműhely titkos hangárjában befejezték a világ leghatalmasabb világrekord versenykocsijának építését. George Eyston, a világhírű angol versenyző ennek a szupergépnek az „apja”, célja a Campbell-féle abszolút világrekord megdöntése.

A kocsirol részleteket csak igen szórányosan sikerült megtudni, Eystonék teljes titokba burkolják a konstrukciót és nem hajlandók részletes leírást közölni. Annyit azonban sikerült megtudni, hogy a versenykocsi hossza 36 láb, tehát több mint tíz méter, két, egyenként 3000 lóerős motorja van, nyolc kereke és egy-egy gumija — amelyet kézimunkával állítottak elő — több mint 100 fontba (75 ezer lei) került.

A gépet maga Eyston konstruálta és két héten belül utnak indul Utahba, a Nagy Sóstó medrén akarja ugyanis megrohmozni Campbell csúcseredményét. A szikár pápaszemes angol azt reméli, hogy elérje az óránként 400 mérföldes (640 km.) sebességet. A világrekordszörny teljesen áramvonalazott, kétszer annyi a lóereje, mint Campbell Kék Madarának.

Rendkívül érdekes a kerekek elhelyezése. Elöl egymás mögött két pár kerék talált elhelyezést, a kormányserkezet mind a négy kerékre hat. Hatul kettős ikerkerékeket szereltek, akár az autóbuszokra. Egészen speciális megoldást mutatnak a fékek. A kocsi fantasztikus ónsulya miatt a közönséges fékek teljesen alkalmatlanok a gép sebességének csökkentésére, helyettük kuplungszerű fékanyag-tárcsákkal oldották meg a problémát, a féktárcsák a kerekeknek teljes oldalsó felületre hatnak. A fékek külön hűtőszerezettel vannak ellátva, mert a számítások szerint egyetlen fékezésnél annyi hő fejlődik, mely elegendő volna 250 liter víz felforralására.

Somogyi Klári — Románia teniszbajnoknője

Bucurestiből jelentik: Az országos teniszbajnokságokon a női egyes sorsa eldőlt. A döntőbe nagy meglepetésre a román Stobl került, Somogyi Klári mellé. Somogyi—Stobl 6:2, 6:0. Somogyi magyar bajnok címe mellé ismét megszerezte a román bajnokságot is.

A férfi egyesben a döntőbe Schmidt, Caralulis kerültek. Az elődöntőben Caralulis 7:5, 4:6, 6:4, 6:3 arányban verte Badin I-et, Schmidt pedig Hamburgert 6:3, 6:3, 6:2-re. Megelőzően: Hamburger—Erős 6:2, 6:4.

A férfi páros elődöntőjét Botez, Erős—Szegall, Cristescu 7:5, 6:4, Grand, Benedek—Badin, Faur 6:8, 6:3, 6:4. Réti, Hamburger—Bogdan, Sturza 6:1, 6:1, 6:4.

Férfi páros: Brandusa, Benedek—Nitulescu, Cristescu 6:3, 7:5. Farkas, Adelstein—Costaforu, Vasilco 8:6, 6:2.

TANQUEREY—CZUMBEL
A TÖKÉLETES ÉLET
ASZKETIKA és MISZTIKA

Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályán. Kötöny utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítőtára a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény életet letességre törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnyed és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobbajta imakönyvnél —

ára: 230 lei

Vegyespáros: Somogyi, Schmidt—Sturza, Cristescu 6:2, 6:1. Gábor, Benedek—Wertheimer, Caralulis 10:8, 6:4 (értékes győzelem!) Berescu, Réti—Nasopol, Erős 6:2, 4:6, 6:4.

Jugoszlávia teniszélei legyőzték Lengyelországot. Belgrádból jelentik: Hétfőn fejezték be a Jugoszlávia és Lengyelország közötti tenisz mérkőzést, melyet 3:2 arányban Jugoszlávia nyert meg. Ugyancsak ekkor ért véget Jugoszláviában a nemzetközi teniszverseny. A férfi egyesben Puncsens 6:2, 6:1 arányban legyőzte Palladát. Ezzel sorrendben háromszor nyerte el a „Sándor király kupát”.

SZÍNHÁZ

A „Romantikus asszony”
nagysikerű bemutató előadása Csion

Clujról jelentik: Hétfőn este zsúfolt nézőtér előtt mutatta be a Thalia színtársulat „A romantikus asszony” című operettét, amely mint emlékeztetés, a budapesti színházi évad egyik legértékesebb és lehangosabb sikere volt. Az ismert vígjátékszerzők, Szántó Armand és Szécsén Mihály írták az operettet, Carlo de Friessel társulva. A Thalia színtársulat Gróf László ötletes rendezésében és valóban parádés előadásban mutatta be az operettét, amelynek másik nagy eseménye az volt, hogy címszereplője, Solymosán Magda, a nagytehetségű fiatal primadonna — aki tudvalevőleg a budapesti Városi Színházhoz szerződött — ebben az operetthöz vett hosszabb időre búcsút a kincses város közönségétől. Solymosán Magdát — akinek budapesti fellépését már napok óta hirdetik az ottani lapok — kitérő alakításában, most szünni nem akaró spontán és meleg ünneplésben részesítette a közönség, amelynek annyira szeretetbe és megbecsülésbe férközött. Csipa vibráló illúzióval és finom hangulattal látta ott a szerepét, választékos, elegáns játékkal nagy sikerrel vitte az operettet. Mellette Sándor Stefinek, Jenei Jánosnak, Tompa Sándornak, Fülöp Sándornak, Deési Jenőnek, Csóka Józsefnek, Csengeri Aladárnak volt sikere és általános tetszést keltett az új vokálkvartett. A zenekart Schreiber Alajos vezényelte.

Fekete Mihály szervezi színtársulatát. Ismeretes, hogy Fekete Mihály, a kitérő színész ismét színtársulatot szervez. Fekete Mihály társulata a Banatban fog játszani s több színház bérletére nézve folytat tárgyalásokat. Fekete Mihály legutóbb két tehetséges fiatal színésznőt szerződtetett tagjai sorába: Kőszeghy Dusát szubrett és Kőszeghy Manyit primadonna szerepkörre. A Kőszeghy-testvérek komoly nyereségei Fekete Mihály színtársulatának.

Új színházterem épül Odorheiu. Saját tud. A Ferdinánd király uton levő régi színháztermet, amely mintegy negyven éven át állott a kultúra szolgálatában s amelynek színpadán még az uralomváltozás utáni időkben is olyan neves művészek szerepeltek, mint Szentgyörgyi István, a nyár folyamán lebontották s helyébe most új, nagyobb és kényelmesebb színháztermet építenek. A minden tekintetben modern színházterem november havára készül el.

Színészet Odorheiu. Saját tud. Hevessy Miklós színtársulata f. hó 18-án kezdte meg három hétre terjedő előadásainak sorozatát a ref. kulturházban. A társulat primadonnája: Papp Ella, szubrett: Papp Nusi, akiket már az előző évadból ismer a közönség. Az előadások nagy érdeklődés mellett folynak.

Aprohírdetések

Aprohírdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohírdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Eladó
magánházak, bérházak, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Strada Vlahuta 6. szám. Telefon 167.

Singer varrógépet
centralbobinost, használt, jó állapotban levőt veszek. Címeket a kiadóban leadni kérjük

40 db Rhode Island
jéce eladó. Uferbach Ervinné fajbaromfi telepe. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 52. Telefon 138

Eladó
egy zongoratók Oradea, Str. Alexandri No. 32. emelet.

Megvételre keresek:
fehér íróasztalt. Eladók: 1 kis márvány- és egy kártyaasztalt. „Mignon” csokoládéház Oradea, Str. Bratianu 2. szám.

Lakás

Kiadó
kettő szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 32-a.

Kertvárosban,
villamos megálló közelében 2 szobás mdoern magánház, október 1-re kiadó. Str. Matei Cantacuzino 60. Oradea. Telefon 802. sz. Dallos.

Kiadó
2 szoba, nagy előszoba, konyha és mellékhelyiség. október 1, vagy november 1-re. Oradea, Str. Mihail Sorbul 25.

Kiadó
kertes házban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re. Oradea, Str. Ciordas 38. szám.

Római Katolikus Egyházközség — Timișoara IV. 157—1937. szám.

PALYAZATI HIRDETMÉNY

A Timișoara 4. kerületi római katolikus Egyházközség mint iskolafenntartó pályázatot hirdet egy ideiglenes osztályvezető tanítói állásra fiúiskolája magyar tagozatának negyedik — vagy ötödik-hatodik osztálya részére.

A vonatkozó pályázati kérvények az Egyházközség irodájában Timișoara 4. kerület, Pata Dragalina 1. szám alatt (iskola épület) nyújtan-dók be f. évi szeptember hó 30-ig bezárólag.

Csak olyan férfitanterők pályázhatnak, akik az érvényben levő törvényes rendelkezéseknek minden tekintetben megfelelnek, a szükséges okmányok birtokában vannak és megvalasztásuk esetén állásukat azonnal elfoglalhatják.

A hirdetett állás egyelőre csak 1938 június végéig lesz betöltve, megállapodás szerinti díjazás mellett.

Timișoara, 1937. szeptember hó 18.

Az elnökség.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 4.

Butorozott

2 szoba kiadó, fürdőszoba használattal. Oradea, Str. Academia 2-a.

Kiadó

kétszobás, udvari lakás. Oradea, Str. Bratianu 61. a.l.a.t.

Különféle

Szőlősgazdák,
érett trágya kapható, Barátynál, — Oradea, Str. Fabricelor 31. (telefon 760.)

Cserép- és palatető
javításokat jutányosan készít Burzik Sándor cserepezőmester, Oradea, Str. Ingusta No. 1.

Alkalmazás

Hentesüzletbe
kiszolgáló segéd felvétetik Barátynál, Oradea, Str. Fabricelor 31.

Keresek

13—14 éves kisleányt, félnapos könnyű házimunkára. Cím a kiadóban.

Hosszu bizonyítvánnyal
jóravaló, fiatal leányt szobalányként felveszek azonnalra. Oradea, Str. Bucureștilor 3. szám.

Mindenes leányt
keresünk. Ertekezni lehet Oradea, Episcopul Pavel-utca 24. szám.

Fehérnemű varrónőt
keresek hához: Petrovici, Oradea Str. Moldova 22. szám.

Megbízható bejárónő
azonnali belépéssel, a délelőtti órákra felvétetik. Oradea, Str. Sztaroveszky 3. alatt.

Okl. óvónő
előkészítést vállal esetleg nevelőnőnek elmenteni vidékre is. Tóth Magdolna, Oradea, Str. Rosiorilor 7. szám.